

SVĚTLO

TÝDENÍK MATICE CYRILOMETODĚJSKÉ

47. ČÍSLO / XXXII. ROČNÍK

24 Kč • 1,00 €

24. LISTOPADU 2024

Z obsahu:

**Duch Svátý je naším
spojencem v zápasu
s duchem zla**

Katecheze papeže
Františka při generální
audienci 25. září 2024,
náměstí Sv. Petra v Římě
- strana 2 -

**Blahoslavená
Alžběta Dobrá**
Libor Rösner
- strana 4 -

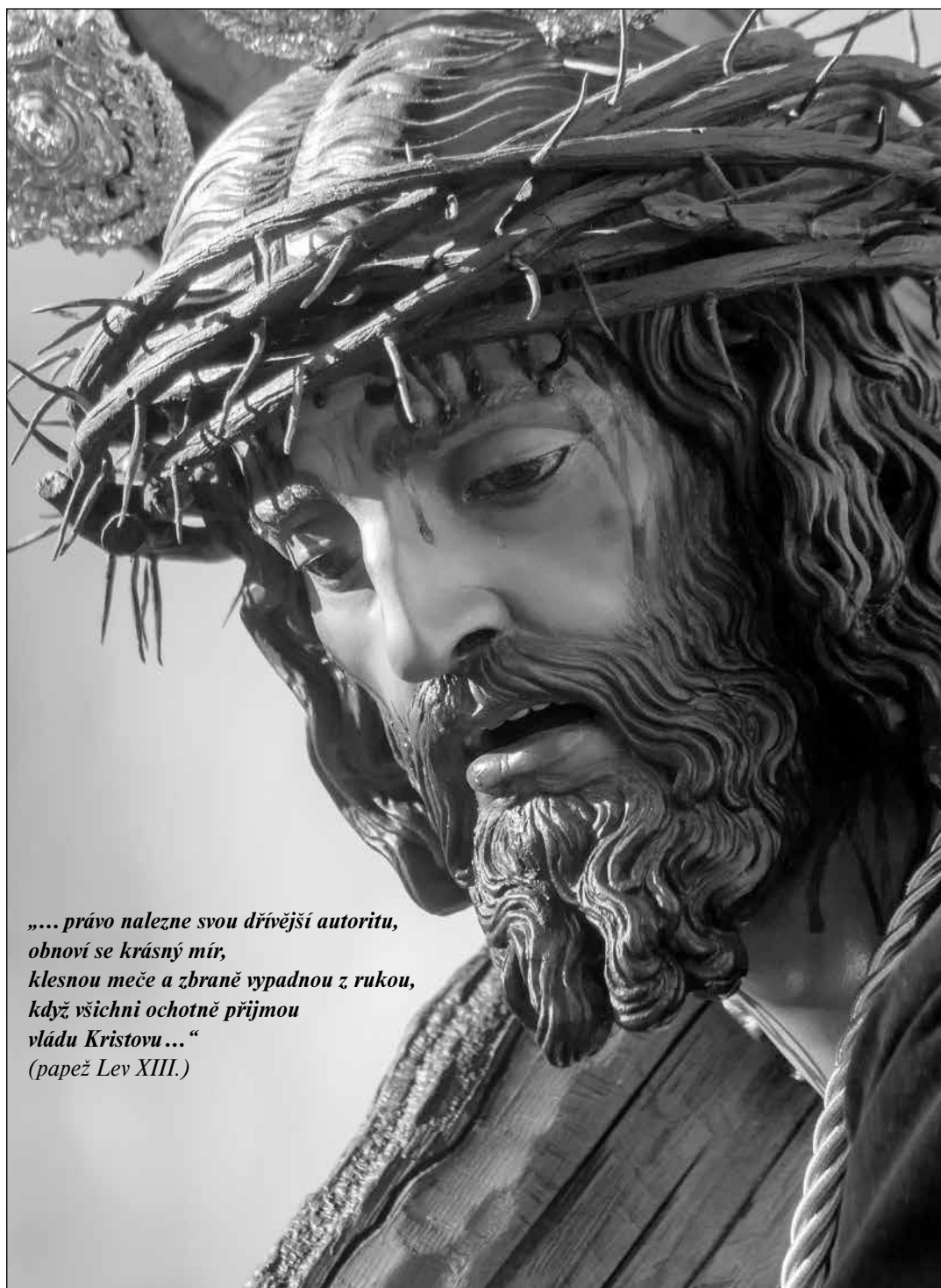
QUAS PRIMAS
Z encykliky Pia XI.
o Kristu Králi
- strana 5 -

**Františkánky Marie
Immaculaty v Tallinnu**
oslavily 100 let samostatné
estonské katolické církve
- strana 7 -

Soud před Pilátem
Ct. Fulton J. Sheen
- strana 8 -

**Svatý Jan Berchmans -
vzor mládeže (14)**
Koloman Grieger SJ
- strana 12 -

**Tiskový apoštolát
A.M.I.M.S. -
25. výročí vzniku**
- strana 13 -

*„... právo nalezne svou dřívější autoritu,
obnoví se krásný mír,
klesnou meče a zbraně vypadnou z rukou,
když všichni ochotně přijmou
vládu Kristovu...“
(papež Lev XIII.)*

QUAS PRIMAS

Z encykliky Pia XI. o Kristu Králi (11. 12. 1925)

2. Nauka o království Kristově

Už dávno je obecným zvykem nazývat Krista králem v přeneseném slova smyslu, pro onu nejvyšší dokonalost, kterou vyniká nad všechny tvory. Tímto způsobem je Kristus králem nad rozumem člověka, a to ne tak pro svoji rozumovou bystrost a rozsah svého vědění, jako spíše proto, že On je Pravda sama, a že tedy všichni lidé musejí od něho pravdu čerpat a poslušně přijímat. Kristus je králem nad vůlí člověka nejen proto, že je v něm lidská vůle dokonale podrobena jeho nejsvětější božské vůli, nýbrž také proto, že Kristus svým vnitřním vedením a vnukáním podrobuje naši svobodnou vůli své vůli, a tím nám dodává nadšení k nejušlechtlejším úkonům. Kristus je konečně králem srdcí pro svoji „lásku, která převyšuje veškeré poznání“ (Ef 3,19), a pro svoji mírnost a laskavost, kterou k sobě přitahuje srdce. Nikdo totiž z celého lidstva nebyl dosud a nebude nikdy tak milován jako Ježíš Kristus.

Přikročíme však zevrubněji k věci: Je zřejmé, že královské jméno a královská moc přísluší Kristu jako člověku i ve vlastním slova smyslu. Neboť jenom pokud je Kristus člověkem, lze o něm říci, že přijal „moc, slávu a království“ od Otce (srov. Dan 7,13–14); jako Slovo Boží, soupodstatné s Otcem, má totiž všechno společné s Otcem, a tedy i nejvyšší a naprosté panství nad veškerým tvorstvem.

4. Království Kristovo v liturgii

Z této obecné nauky Pisma svatého⁽¹⁾ vyplývá samo sebou, že katolická církev, která je královstvím Kristovým na zemi, jež se má zajisté rozšířit mezi všemi lidmi a ve všech zemích, musela v ročním okruhu posvátné liturgie mnohými projevy pocty pozdravit svého Původce a Zakladatele jako Krále a Pána a Krále králů. Tato čestná označení vyjadřují v podivuhodné rozmanitosti jednu a tutéž pravdu. Církev jich užívala kdysi ve starých žalmových modlitbách a sakramentářích. Požívá jich ještě i dnes ve veřejných modlitbách, které koná každodenně k chvále

božské velebnosti, a při podávání neposkrvněné oběti. V této ustavičné oslavě Krista Krále lze snadno postřehnout podivuhodnou shodu našich obřadů s obřady východními, takže i zde platí zásada: „Zákon modlitby je zároveň zákon víry.“

5. Základ královské důstojnosti Kristovy

Na jakém základě pak spočívá tato důstojnost a moc našeho Pána, to vhodně naznačuje už Cyril Alexandrijský: „Abych to stručně vyjádřil, moc, kterou má Kristus nad veškerým tvorstvem, neuchvátil násilím, ani ji nepřijal odjinud, nýbrž má ji ze své podstaty a přirozenosti.“ (K Lk 10) To znamená: jeho královská moc se zakládá na tom podivuhodném spojení, které nazýváme hypostatickým.

Z toho vyplývá, že andělé i lidé se mají Kristu klanět nejen jako Bohu, nýbrž mají ho poslouchat také jako člověka a být poddáni jeho moci; neboť již z hypostatického spojení má Kristus moc nad veškerým tvorstvem.

Co však je blaživější a lahodnější než myšlenka, že Kristus je našim králem nejen právem svého zrození, nýbrž také právem, kterého nabyl svým vykupitelským dílem? Kéž si všichni zapomnětliví lidé připomínají, co jsme stáli našeho

*Papež Pius XI.
(Do úřadu uveden 12. února 1922,
zemřel 10. února 1939)*

Vykupitele: „Byli jste vykoupeni nikoli pomíjejícím zlatem nebo stříbrem, nýbrž drahocennou krví Krista, Beránka bez úhony a bez poskrvniny.“ (1 Petr 1,18–19) Nenáležíme už sobě, poněvadž Kristus nás koupil za velikou cenu (srov. 1 Kor 6,20); ano i naše těla „jsou údy Kristovými“ (1 Kor 6,15).

7. Kristovo království se vztahuje zvláště na duchovní záležitosti

Avšak toto království je hlavně duchovní a týká se duchovního řádu: slova Bible, která jsme shora uvedli, to zřejmě dokazují; to potvrzuje také Kristus Pán svým způsobem jednání.

Když se židé, a dokonce i sami apoštolové mylně domnívali, že Mesiáš osvobodí národ a obnoví království izraelské, tu Kristus při nejudné příležitosti vyvrátil tento mylný názor a potřel onu marnou naději. Když ho nadšené množství lidu chtělo učinit králem, vyhnul se královskému jménu i královským poctám útekem a skrytostí. Před římským místodržitelem prohlásil, že jeho království „není z tohoto světa“. Toto království se v evangeliu líčí jako království, do něhož se lidé připravují vstoupit pokáním. Nemohou však do něho vstoupit jinak, než vírou a křtem, který, třebaže je to vnější obřad, přece naznačuje a působí vnitřní obrození.

Toto království stojí jedine proti království satanovu a moci temnosti. Od svých stoupců vyžaduje nejen, aby odloučili svá srdce od bohatství a pozemských věcí, aby uskutečňovali mírnost a lačněli a žiznili po spravedlnosti, nýbrž také aby se zapírali a nesli svůj kříž. Poněvadž však Kristus jako Vykupitel církev vykoupil svou krví a jako Kněz sám se vydal jako oběť za hříchy a ustavičně se obětuje, kdo by neviděl, že jeho království musí mít ráz obojího úřadu (vykupitelského i kněžského) a musí v obojím mít účast? Ostatně, velice by se mýlil, kdo by Kristu člověku upíral vládu nad jakýmkoli občanskými záležitostmi. On totiž obdržel od Otce naprosté právo nad všemi stvořenými věcmi, takže všechno je podrobno jeho vůli.

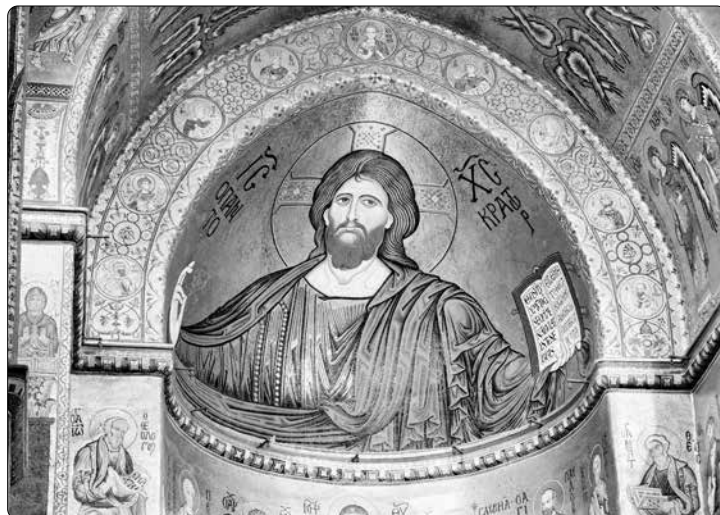
Přece však, pokud žil na zemi, úplně se zdržoval od vykonávání tohoto panství, pohrdal držením i správou lidských věcí,

přenechal je jejich majitelům a podnes jim je přenechává. Překrásně to vyjadřují slova liturgie: „Neodnímá pozemské věci, který dává nebeské království.“ (*Hymnus ze svátku Zjevení Páně*)

Tak tedy království našeho Vykupitele zahrnuje v sobě všechny lidi. S radostí o té věci uvádíme slova našeho předchůdce nesmrtelné paměti, Lva XIII: „Jeho říše se totiž nevztahuje pouze na národy katolické, ani ne jenom na ty, kteří přijali křest, právně patří k církvi, ačkoli je bludné názory svedly na scestí, nebo je od jejího společenství odloučilo schizma, nýbrž zahrnuje bez výjimky také všechny ty, kteří nejsou účastní křesťanské víry, takže opravdu celé lidské pokolení je pod mocí Ježíše Krista.“ (*Enc. Annum sacrum* z 25. května 1899)

V tomto směru není rozdíl mezi jednotlivci, rodinami a státy, protože lidé žijící ve společnosti nejsou o nic méně podrobena moci Kristově než jednotlivci. Neboť je pouze jediný pramen štěstí pro jednotlivce i pro společnost: „A není v nikom jiném spásy; neboť není jiného jména pod nebem daného lidem, v němž bychom mohli být spaseni.“ (Sk 4,12) Je pouze jediný původce blahobytu a pravého štěstí pro jednotlivé občany i pro stát: „Neboť není odjinud šťasten stát a odjinud jednotlivců, protože stát není nic jiného než sjednocené množství jednotlivých lidí.“ (*Sv. Augustin k Macedoniovi*, kap. 3)

Proto ti, kdo řídí národy, sami i se svým lidem ať neodpirají veřejně prokazovat panství Kristovu povinnou úctu a poslušnost, chtějí-li si zachovat plně svoji autoritu a povznést blaho a štěstí vlasti. Neboť co jsme napsali na začátku našeho pontifikátu o velkém úpadku autority a úcty k představeným, to je neméně vhodné a časové i pro nynější dobu: „Jeli Bůh a Ježíš Kristus – tak jsme si tehdy stěžovali – vyhoštěn ze zákonodárství a z veřejného života a neodvozuje-li se už autorita od Boha, nýbrž od lidí, pak se stalo, že byly vyvráceny i základy autority, neboť byl odstraněn hlavní důvod, proč mají jedni právo poroučet, a druzí povinnost poslouchat. Pak se musela otrást ce-

Ježíš Kristus jako Pantokrator v apsidě katedrály v Monreale na Sicílii (detail mozaiky z 12. století)

lá lidská společnost, protože již neměla žádné pevné opory a záštity.“ (*Enc. Ubi arcano* z 23. prosince 1922)

8. Požehnání plynoucí z královské vlády Kristovy

Jestliže tedy lidé soukromě i veřejně uznají královskou moc Kristovu, pak jistě celým občanským životem proniknou nesmírná dobrodini: spravedlivá svoboda, kázeň a pořádek, svornost a mír.

Jako vtiskuje královská důstojnost našeho Pána autoritě vládců a panovníků jakýsi posvátný ráz, tak zároveň povznáší povinnosti a poslušnost občanů. Proto ačkoliv apoštol Pavel přikazoval manželkám a služebníkům, aby ve svém muži a ve svém pánu ctili Krista, přece je napomenul, aby je neposlouchali jako lidi, nýbrž jedině proto, že zastupují Krista; neboť se nesluší, aby lidé vykoupení Kristem otročili lidem: „Za cenu velikou jste vykoupeni; nebudte otroky lidí.“ (1 Kor 7,23)

Budou-li však přesvědčeni zákonitě zvolení vladaři a úřady, že nevládnou tak ze svého práva, jako spíše z příkazu a v zastoupení božského Krále, pak je zřejmé, jak svatě a moudře budou užívat své moci a jak při vydávání a provádění zákonů budou mít na zřeteli obecné blaho a lidskou důstojnost svých poddaných.

Tak rozkvete a upevní se pokoj a pořádek, protože bude odstraněna každá příčina neklidu. A vidí-li občan ve vladaři a v jiných vedoucích osobách státu jen lidi, kteří jsou mu svou přirozeností rovni, nebo shledá-li, že jsou z nějaké příčiny

nehodní nebo že zasluhují výtky, přece jim proto nevypoví poslušnost, když v nich bude vidět obraz a autoritu Krista Bohočlověka.

Co se týká darů svornosti a míru, je zcela zřejmé, že čím více se rozšíří nějaké království a čím větší část lidstva obsáhne, tím více si lidé uvědomují své společenství, kterým jsou navzájem spojeni. Toto vědomí pak zamezí a zastaví mnoho sporů a jejich tvrdost zmírní a zmenší.

Věru, kdyby říše Kristova skutečně v sebe pojímala všechny lidi, jako je obsahuje po právu, jak bychom pak

mohli zoufat nad oním mírem, který přinesl na zemi král míru? On přece přišel „všecko smířit“. On „nepřišel, aby se mu sloužilo, nýbrž aby sloužil“. A ačkoliv je „Pánem všeho“, dal nám příklad pokory a stanovil ji jako zákon spojený s příkazem lásky. On také pravil: „Mé jho je sladké a moje břímě je lehké.“

Ó, jaké štěstí by zavládlo na světě, kdyby se všichni jednotliví lidé, rodiny i státy nechali řídit Kristem! „Potom konečně – abychom užili slov, která pronesl náš předchůdce Lev XIII. před 25 lety ke všem biskupům – bude možno vyhojit tolik ran; pak právo nalezne svou dřívější autoritu, obnoví se krásný mír, klesnou meče a zbraně vypadnou z rukou, když všichni ochotně přijmou vládu Kristovu a budou ho poslouchat, a každý jazyk bude vyznávat, že Pán Ježíš Kristus je ve slávě Boha Otce.“ (*Enc. Annum sanctum* z 25. května 1899)

14. Požehnání plynoucí z ustanovení svátku Krista Krále

Ke konci tohoto listu chceme vám, ctihodní bratři, krátce vysvětlit, jaký užitek očekáváme a slibujeme si pro církev, pro stát i pro jednotlivé věřící z tohoto uctívání Krista Krále.

Tyto pocty, které se mají prokazovat našemu svrchovanému Pánu, mají lidem připomínat, že církev, která byla Kristem založena jako samostatná společnost, musí z přirozeného práva, kterého se nemůže vzdát, vyžadovat plnou svobodu a nezávislost na státní moci. Církev nemůže

Františkánky Marie Immaculaty v Tallinnu oslavily 100 let samostatné estonské katolické církve

záviset na cizí vůli při vykonávání úkolu, který jí byl Bohem svěřen, a tím úkolem je: učit, řídit a vést k věčné blaženosti všech-ny ty, kteří patří k říši Kristově.

Podobnou svobodu musí stát dát také řeholním řádům a společností obojího pohlaví. Ty jsou totiž nejučinnějšími pomocníky církevních pastýřů a pracují s nimi horlivě o rozšíření a upevnění království Kristova, neboť zachováváním svatých slibů potírají trojí žádostivost světa, a svou snahou o dokonalejší život působí, že všem před očima září a svítí trvalým a vždy krásnějším leskem ona svatost, kterou božský Zakladatel chtěl mít jako význačnou známku své církve.

Státům pak tato oslava svátku, obnovená každoročně po celém světě, bude připomínat, že jak soukromé osoby, tak i státní úřady a vládnoucí osoby jsou vázány povinností veřejně Krista uctívat a být ho poslušny. Bude jim připomínat poslední soud, při kterém Kristus přísně pomstí bezpráví, které mu bylo způsobeno, když byl nejen vyhoštěn ze státního života, nýbrž také když byl opovržlivě stavěn stranou a nechán bez povšimnutí. Neboť jeho královská důstojnost vyžaduje, aby celý státní život byl zařízen podle Božích přikázání a křesťanských zásad, a to jak v zákonodárství, tak v soudnictví, a tak i ve výchově mládeže podle zdravé nauky a neporušené mravnosti.

Mimo to, je podivuhodné, kolik síly a ctností budou moci věřící křesťané načerpat z vysvětlení této pravdy, aby svůj život zařídili podle pravých křesťanských zásad. Neboť, jestliže Kristu Pánu byla dána veškerá moc na nebi i na zemi, jestliže lidé, vykoupení jeho předrahou krví, jsou poddáni jeho vládě z jakéhosi nového právního důvodu, jestliže konečně tato moc se vztahuje na celou lidskou přirozenost, pak je nám jasné, že v nás není žádná schopnost, která by byla vyňata z Kristovy vlády.

*Přeložil Dr. Antonín Čala OP
(Vyšlo nákladem Matice cyrilometodějské
v Olomouci 1930, redakčně upraveno)*

Poznámky:

⁽¹⁾ V předchozím bodě se papež Pius XI. poněkud obsírněji zabýval Kristovým královstvím v Písmu svatém. [pozn. red.]

Františkánky Marie Immaculaty oslavily významné jubileum – 100 let od vzniku samostatné estonské katolické církve. Slavnostní událost se uskutečnila v estonském hlavním městě Tallinnu a připomněla dlouhou cestu katolické církve v této severoevropské zemi. Od dob reformace spadalo Estonsko tři staletí pod biskupství v Rize, dnešním hlavním městě Lotyšska. V roce 1924 však papež ustanovil samostatnou apoštolskou administraturu pro Estonsko a do jejího čela jmenoval německého jezuitu, biskupa Eduarda Profittlicha. Právě on pozval české řeholnice, aby přispěly k duchovnímu životu v této zemi.

Františkánky v Estonsku zažily vělečná léta i dlouhé období komunismu, během kterého působily v nesnadných podmínkách. Přesto jsou dnes stále aktivní a věnují se místní komunitě ve farnosti, katolické základní škole, kterou mimo jiné navštěvují i dvě vnučky současného prezidenta. Letos české sestry slaví 88 let svého působení v Estonsku a vyjadřují vděčnost za možnost setrvat zde i během těžkých časů.

Oslavy stého výročí přinesly estonské církvi i symbolický dárek od papeže Františka – povýšení apoštolské administratury na řádnou diecézi. Estonská katolická církev tak vstoupila do nové etapy svého vývoje pod vedením stávajícího biskupa Mons. Philippa Jourdana, který se bude nadále věnovat duchovnímu vedení katolické komunity v této zemi.

Zdroj: www.cirkev.cz (Redakčně upraveno)

